

Η ανατομία των παθών στο “Αμάρτημα της μητρός μου” (Ηρακλής Ψάλτης, φιλόλογος)

/ [Πεμπτούσία](#)

Η μελέτη του φιλόλογου κ. Ηρακλή Ψάλτη σχετικά με τα θέματα της αμαρτίας και της λύτρωσης στο έργο του Γ. Βιζυηνού, από την άποψη της Ορθόδοξης Θεολογίας (προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1OJP6J9>), εξετάζει επιπλέον παράπλευρα ηθικά ζητήματα στο “Αμάρτημα της μητρός μου”.

Τα αδέρφια του ζηλεύουν, επίσης, την πρώτη υιοθετημένη αδελφή τους για τις περιποιήσεις και τις φροντίδες της μητέρας τους, ενώ τα ίδια ζουν δουλεύοντας

σκληρά στα εργαστήρια των μαστόρων και προσφέρουν τους μισθούς τους για την ανακούφιση της μητέρας τους. Εκείνη όμως τα χρήματα αυτά τα δαπανά για την καλοπέραση και την προίκα της νέας αδελφής τους[319]. Τέλος, η μητέρα αποδίδει τις κακεντρεχείς διαδόσεις για τις «ατυχίες» του Γιωργή -δυστύχησε στην Κωνσταντινούπολη και τούρκευσε, ναυάγησε στην Κύπρο, επαιτεί ρακένδυτος- στη ζήλεια, επειδή ο γιός της προκόβει και διακρίνεται[320].

Κλοπή διαπράττεται. Κάποιοι «ψευτογιατροί», κομπογιαννίτες -γόητες και μάγισσες- κλέβουν χράμια και κηλίμια από το σπίτι λόγω της ανεπιβλεψίας που επικρατούσε σ' αυτό[321]. Επίσης, ο χονδρός της συνοικίας κουρεύς, ο πρακτικός γιατρός της περιφέρειας, κλέβει τη μητέρα, όταν συνεχίζει να εισπράττει την «αμοιβή» του, χωρίς να προσφέρει καμία ουσιαστική ιατρική φροντίδα στην άρρωστη Αννιώ[322].

Η μέθη ζημιώνει. Η μέθη θεωρείται, ίσως, μαζί με την κούραση από το χορό συναίτιο για το «ατυχές» συμβάν. Ο αφηγητής κάνει συχνές αναφορές στο ποτό και ο πατέρας δηλώνει για εκείνο το βράδυ ότι είναι μάλλον μεθυσμένος: *έπαϊ ζαν τά βιολιά, καί έτρωγεν ό κόσμος μέσα στην αύλή, κι έγύρνα ή κανάτα μέ τό κρασί από χέρι σέ χέρι.(ο πατέρας) Τό κρασί άρχισε νά μέ χτυπᾶ στό κεφάλι, καί ά φορμή γυρεύω κι έγώ νά φύγω*[323]. Σ' αυτό το διήγημα δεν έχουμε άλλο περιστατικό μέθης ή μέθυσους ήρωες, είναι μοναδικό.

Ακηδία της μάνας. Η Δεσποινιώ η Μιχαλιέσσα, εξαντλεί τη μητρική της φροντίδα στη δεύτερη Αννιώ και στα κορίτσια που υιοθετεί, μια συμπεριφορά η οποία καθίσταται ερμηνεύσιμη και κατανοήσιμη εκ των υστέρων. Φτάνει στο σημείο να μην βλέπει τα παιδιά της για μέρες -αναζητώντας το «φάρμακο» για την άρρωστη Αννιώ- και να τα εμπιστεύεται σε μια υπερήλικη γραία, μια *Σοφηδιώτισσα, που παρασιτούσε στο σπίτι τους* [324].

Η αχαριστία συναντάται. Χαρακτηριστική εκδήλωσή της αποτελεί η συμπεριφορά που δείχνει το πρώτο υιοθετημένο κορίτσι και προς τη θετή μητέρα της και προς τα «αδέλφια» της, παρόλη την αγάπη και τη φροντίδα που εισπράττει από όλους. Ο αφηγητής το αποτυπώνει άμεσα, λεκτικά: *ή κόρη εκείνη, έκτός ότι ποτέ δέν ή σθάνθη πρός αύτούς άδελφικήν τινά στοργήν, επί τέλους άπεδείχθη άχάριστος πρός τήν γυναίκα, ήτις περιεποιήθη τήν ζωήν αύτῆς μέ τοσαύτην φιλοστοργίαν, ό σην όλίγα γνήσια τέκνα έγνώρισαν* [325].

[Συνεχίζεται]

[319]Γ.Μ. Βιζυηνός, όπ. παρ., σ.15: «ή μήτηρ μας ήρχισε νά έπιδαψιλεύη είς τήν θετήν μας άδελφήν τόσας περιποιήσεις, όσων ίσως δέν ήξιώθημεν ήμείς είς τήν ήλικίαν της καί είς καιρούς πολύ εύτυχεστέρους (...) άντί νά τους (μισθούς) δαπανᾶ πρός

ἀνάπαυσίν της, ἐπροΐκιζε δι' αὐτῶν τήν θετήν της θυγατέρα».

[320]Γ.Μ. Βιζυηνός, *όπ. παρ., σ.18*: «Φωτιά νά τούς κάψη, ἀπεκρίνετο ἐκείνη. Τό λέν ἀπό τή ζούλια τους. Τό παιδί μου θενᾶκανε κατάστασι καί πά' στόν Ἅγιο Τάφο».

[321]Γ. Μ. Βιζυηνός, *όπ. παρ., σσ.13-14*.

[322]Γ. Μ. Βιζυηνός, *όπ. παρ., σ.5*: «Ἡ μήτηρ μου, ἄν καί ἔπαυσε πλέον νά μεταχειρίζεται τά ἰατρικά του, ἐν τούτοις τόν ἐπλήρωνε τακτικά καί ἀγογγύστως. Τοῦτο μέν, διά νά μή τόν δυσαρεστήση, τοῦτο δε, διότι πολύ συχνά διίσχυρίζετο παρηγορῶν αὐτήν, ὅτι ἡ πορεία τῆς ἀσθενείας εἶναι καλή, καί ἀκριβῶς τοιαύτη, ὁ ποῖαν ἐδικαιοῦτο νά τήν περιμένη ἢ ἐπιστήμη ἀπό τάς συνταγάς του».

[323] Γ. Μ. Βιζυηνός, *Νεοελληνικά Διηγήματα, όπ. παρ., σ.22*.

[324] Γ. Μ. Βιζυηνός, *όπ. παρ., σ.6*: «Ποῖος μάς ἔτρεφε, ποῖος μάς ἔπλυνε, ποῖος μάς ἐμβάλωνεν ἡμᾶς τά ἀγόρια, οὔτε ἤθελε κᾶν νά τό γνωρίζη. Μία Σοφηδιώτισσα γραῖα, πρό πολλῶν ἤδη ἐτῶν παρασιτοῦσα ἐν τῷ οἴκῳ μας, ἐφρόντιζε περί ἡμῶν, ἐφ' ὅσον τῇ τό ἐπέτρεπεν ἡ μαθουσάλειος αὐτῆς ἡλικία. Τήν μητέρα μας δεν τήν ἐβλέπομεν ἐνίστε ὀλοκλήρους ἡμέρας».

[325]Γ. Μ. Βιζυηνός, *όπ. παρ., σ.16*.